

??lemseU Uzaki?k le?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ??lemseU Uzaki?k le?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23938>

Özet

??lemsel Uzaklk Ölçe?i, uzaktan e?itim ortamlar?nda ö?rencilerin deneyimledi?i alg?lanan i?lemsel uzaklk kavram?n? ölçmek amacıyla uyarlanm?? 38 maddelik bir ölçektir. Ölçek, ö?rencilerin arayüz, içerik, ö?retmen, ö?renci ve ortam ile kurduklar? etkile?imlere yönelik alg?lar?n? de?erlendiren be? alt boyuttan olu?maktadır. Likert tipi derecelendirme sistemi kullan?lan bu araç, özellikle çevrimiçi ö?renme süreçlerinde ö?rencilerin kat?l?m ve memnuniyet düzeylerini belirlemede önemli bir rol oynamaktadır. Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2015 y?l?nda Ramazan Y?lmaz ve Hakan Keser taraf?ndan gerçekte?irilmittir.

Anahtar Kelimeler

??lemsel Uzaklk, Uzaktan E?itim, Çevrimiçi Ö?renme, Etkile?im Alg?s?, Ölçek Uyarlamas?, DFA, Ö?renci Alg?lar?.

Yazarlar

Ramazan Y?lmaz, Hakan Keser.

Amaç

??lemsel Uzaklk Ölçe?i'nin temel amac?, özgün yap?s?n? koruyarak Türk kültürüne ve uzaktan e?itim ba?lam?na uygun bir psikometrik araç sa?lamaktır. Bu uyarlama çal??mas?, özellikle çevrimiçi ö?renme ortamlar?nda ö?rencilerin farklı etkile?im türlerine (ö?renci-arayüz, ö?renci-içerik, ö?renci-ö?retmen, ö?renci-ö?renci ve ö?renci-ortam) ili?kin alg?lad?klar? uzaklk veya yak?nl?k düzeylerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmeyi hedeflemiştir.

Ölçek, e?itim ara?t?rmac?lara ve uygulamac?lara, ö?renme ortamlar?n?n tasar?m?nda ve geli?tirilmesinde kritik rol oynayan etkile?im faktörlerini nicel olarak de?erlendirme imkanı sunmaktadır. Bu sayede, i?lemsel uzaklk alg?s?n? dü?ürerek ö?renme verimlili?ini art?rmaya yönelik stratejiler geli?tirilebilir.

Yap?

Ölçek, Moore'un ??lemsel Uzaklk Teorisine dayanmaktadır. Bu teoriye göre, uzaktan e?itimde ba?ar?n?n anahtar?, fiziki ayr?l?ktan kaynaklanan potansiyel yanl?? anla??lmalar? veya alg?lanan bo?luklar? (uzakl???) azaltmaktır. Ölçek, ö?renci etkile?imini be? temel alt boyutta incelemektedir:

Ö?renci-Arayüz Etkile?imi: Ö?rencinin kullan?lan teknoloji ve platformla olan etkile?imine dair alg?s?.

Ö?renci-?çerik Etkile?imi: Ö?rencinin ö?renme materyalleriyle kurdu?u etkile?ime dair alg?s?.

Ö?renci-Ö?retmen Etkile?imi: Ö?rencinin ö?retim eleman?yla olan ileti?im ve deste?ine dair alg?s?.

Ö?renci-Ö?renci Etkile?imi: Ö?rencinin akranlar?yla i?birli?i ve ileti?imine dair alg?s?.

Ö?renci-Ortam Etkile?imi: Ö?rencinin genel s?n?f ortam? ve sosyal ba?lamla olan etkile?imine dair alg?s?.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA, ölçe?in özgün yap?s?n?n (be? faktörlü model) toplanan verilerle ne derecede uyumlu oldu?unu istatistiksel olarak belirlemek için kullan?lm??t?r. Hesaplanan uyum istatistikleri, uyarlanan formun orijinal faktör yap?s?n? büyük ölçüde destekledi?ini ve Türk örnekleminde de geçerli bir ölçüm sa?lad???n? göstermi?tir.

Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak belirlenen be? alt boyuta uygun bir ?ekilde yüklendi?ini teyit etmi? ve ölçe?in yap?s?sal bütünlü?ünü kan?tlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, tutarlı?k (iç tutarlı?k) ve kararlı?k olmak üzere iki ana boyutta incelenmi?tir. ?ç tutarlı?k güvenilirli?i, maddelerin ayn? yap?y? ölçme derecesini belirlemek için Cronbach alfa iç tutarlı?k katsay?s? ile analiz edilmi?tir. Uyarlamas? yap?lan form için hesaplanan Cronbach alfa katsay?lar?, ölçe?in alt faktörleri için **.76 ile .95** aras?nda de?i?en yüksek ve kabul edilebilir düzeyde de?erler sunmu?tur.

Bu yüksek katsay?lar, ??lemsel Uzaklk Ölçe?i'nin farklı alt boyutlar?n?n kendi içlerinde yüksek düzeyde tutarlı? oldu?unu ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? göstermektedir. Kararlı?k güvenilirli?inin incelenmesi ise genellikle test-tekrar test yöntemiyle yap?l?r ve ölçek puanlar?n?n zaman içinde ne kadar stabil kald???n? ortaya koyar.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? do?rulamak amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçe?in orijinal yap?s?nda bulunan 5 faktörlü modelin, Türk örnekleminde elde edilen verilerle istatistiksel olarak ne kadar iyi uyum sa?lad???n? incelemek için kritik öneme sahiptir. DFA sonuçlar?, ölçe?in 5 alt boyutu ve toplam 38 maddesi ile kuramsal yap?ya uygun bir model sundu?unu kan?tlam??t?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği

Format: Beşli Likert Tipi Derecelendirme (1= hiç katılmıyorum - 5= tamamen katılıyorum)

Kapsam: 5 Alt Boyut, 38 Madde

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri

Yaş Grubu: Yetişkin (Uzaktan Eğitim Alan Yükseköğretim Öğrencileri)

Popülasyon Detayları: Uzaktan eğitim programlarına kayıtlı veya çevrimiçi dersler alan öğrenciler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Uzaktan Eğitim, İşlemsel Uzaklık, Öğrenci Etkileşimi, Cronbach Alfa, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ramazan Yılmaz

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: ramazanyilmaz067@gmail.com

Yazışma Adresi: Belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin uyarlama çalışması 2015 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik amaçlı kullanım için sorumlu yazar Ramazan Yılmaz ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

İlgili makalenin tam metnine Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi üzerinden erişim sağlanabilir: efdergi.hacettepe.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: islemsel-uzaklik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Y?lmaz, R., ve Keser, H. (2015). ??lemsel Uzaklk Ölçe?inin uyarlama çal??mas?. *Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, 30 (04), 91-105.

??lemsel Uzaklk Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplam 5 alt boyut ve 38 madde içermektedir. A?a??da alt boyutlar ve bunlara ili?kin örnek maddeler sunulmu?tur:

Ö?renci-arayüz etkile?imine ili?kin ö?renci alg?lar? (8 madde): Çevrimiçi olmam derse kat?lmam? engellemiyor.

Ö?renci-içerik etkile?imine ili?kin ö?renci alg?lar? (6 madde): Dersteki ö?renme materyallerini neden ö?renmem gerekti?ini bilmiyorum.

Ö?renci-ö?retmen etkile?imine ili?kin ö?renci alg?lar? (6 madde): Ö?retim eleman? bana yard?mc? oldu.

Ö?renci-ö?renci etkile?imine ili?kin ö?renci alg?lar? (11 madde): Bu çevrimiçi programdaki s?n?f arkadaşlar?m bana sayg? gösteriyor.

Ö?renci-ortam etkile?imine ili?kin ö?renci alg?lar? (7 madde): S?n?f arkadaşlar?mla çok iyi geçiniyorum.